

SPRAWOZDANIE**dotyczące sprawozdania finansowego wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” za rok budżetowy 2013 wraz z odpowiedziami wspólnego przedsiębiorstwa**

(2014/C 452/03)

SPIS TREŚCI

	<i>Punkt</i>	<i>Strona</i>
Wprowadzenie	1–4	18
Informacje leżące u podstaw poświadczenia wiarygodności	5	18
Poświadczenie wiarygodności	6–13	18
Opinia na temat wiarygodności rozliczeń	11	19
Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń ..	12	19
Uwagi dotyczące zarządzania budżetem i finansami	14–16	19
Wykonanie budżetu	14–16	19
Uwagi dotyczące kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez wspólne przedsiębiorstwo systemach nadzoru i kontroli	17–20	20
Inne kwestie	21–32	20
Ramy prawne	21	20
Jednostka kontroli wewnętrznej i Służba Audytu Wewnętrznego Komisji	22–26	21
Monitorowanie wyników badań i sprawozdawczość w tym zakresie	27	21
Konflikt interesów	28–29	21
Druga ocena śródkresowa dokonana przez Komisję	30–31	21
Działania podjęte w związku z poprzednimi ustaleniami	32	22

WPROWADZENIE

1. Wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” z siedzibą w Brukseli zostało ustanowione w grudniu 2007 r. ⁽¹⁾ na okres dziesięciu lat i funkcjonuje autonomicznie od dnia 16 listopada 2009 r.
2. Zadaniem wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” jest przyspieszenie opracowania, walidacji i demonstracji w UE czystych technologii transportu lotniczego w celu ich jak najszybszego zastosowania ⁽²⁾. Koordynowane przez wspólne przedsiębiorstwo działania badawcze podzielono na sześć obszarów techniki, zwanych inaczej „zintegrowanymi demonstratorami technologii” (ZDT).
3. Członkami założycielami wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” są Unia Europejska reprezentowana przez Komisję oraz partnerzy przemysłowi jako liderzy ZDT i członkowie stowarzyszeni z poszczególnymi ZDT.
4. Wkład UE do wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” na pokrycie kosztów bieżących i działalności badawczej wynosi maksymalnie 800 mln euro i jest wypłacany z budżetu siódmego programu ramowego ⁽³⁾. Pozostali członkowie wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” wnoszą środki równe co najmniej wkładowi Unii, wliczając w to wkłady rzeczowe.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

5. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, badanie transakcji na poziomie wspólnego przedsięwzięcia oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów (w stosownych przypadkach) oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

6. Na mocy postanowień art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Trybunał zbadał:
 - a) roczne sprawozdanie finansowe wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” obejmujące sprawozdanie finansowe ⁽⁴⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu ⁽⁵⁾ za rok budżetowy zakończony dnia 31 grudnia 2013 r., jak również
 - b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Zadania kierownictwa

7. Na mocy art. 33 i 43 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2343/2002 ⁽⁶⁾ kierownictwo odpowiada za sporządzenie i rzetelną prezentację rocznego sprawozdania finansowego wspólnego przedsiębiorstwa oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania:
 - a) Zadania kierownictwa w zakresie rocznego sprawozdania finansowego wspólnego przedsiębiorstwa obejmują: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem, a także wybór i stosowanie właściwych zasad (polityki) rachunkowości na podstawie zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego Komisji ⁽⁷⁾ oraz sporządzanie szacunków księgowych, które są racjonalne w danych okolicznościach. Dyrektor zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe wspólnego przedsiębiorstwa po tym, jak zostanie ono sporządzone przez księgowego wspólnego przedsiębiorstwa na podstawie wszystkich dostępnych informacji. Do sprawozdania finansowego księgowy dołącza oświadczenie, w którym stwierdza między innymi, czy uzyskał wystarczającą pewność, że daje ono prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej wspólnego przedsiębiorstwa we wszystkich istotnych aspektach.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 71/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r. ustanawiające wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” (Dz. U. L 30 z 4.2.2008, s. 1).

⁽²⁾ Do celów informacyjnych w załączniku skrótkowo przedstawiono kompetencje, działania i dostępne zasoby wspólnego przedsiębiorstwa.

⁽³⁾ Siódmy program ramowy przyjęty decyzją nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. U. L 412 z 30.12.2006, s. 1) skupia wszystkie inicjatywy UE związane z badaniami naukowymi i odgrywa kluczową rolę w osiągnięciu celów wzrostu, konkurencyjności i zatrudnienia. Jest on również filarem Europejskiej Przestrzeni Badawczej.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz rachunku wyniku ekonomicznego, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁵⁾ Sprawozdanie to obejmuje sprawozdanie z wykonania budżetu oraz podsumowanie zasad budżetowych i informację dodatkową.

⁽⁶⁾ Dz. U. L 357 z 31.12.2002, s. 72.

⁽⁷⁾ Zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji opierają się na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS) wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, a w kwestiach nimi nieobjętych – na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR)/Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

- b) Zadania kierownictwa w zakresie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń i zgodności z zasadą należytego zarządzania finansami obejmują zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwego nadzoru, jak również podejmowanie odpowiednich działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz – w razie konieczności – wszczynanie postępowań sądowych w celu odzyskania nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych środków finansowych.

Zadania Trybunału

8. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie⁽⁸⁾, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Trybunał przeprowadza kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej i kodeksem etyki oraz z Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli wydanymi przez INTOSAI (ISSAI). Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe wspólnego przedsiębiorstwa nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

9. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Dobór procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnego zniekształcenia w rocznym sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami przepisów Unii Europejskiej. W celu zaprojektowania procedur kontroli odpowiednich w danych okolicznościach kontroler, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego oraz systemy nadzoru i kontroli wprowadzone w celu zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Kontrola obejmuje również ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności sporządzonych szacunków księgowych, a także ocenę ogólnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego.

10. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania poświadczenia wiarygodności.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

11. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe wspólnego przedsiębiorstwa przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jego sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jego regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

12. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego wspólnego przedsiębiorstwa za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2013 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

13. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA BUDŻETEM I FINANSAMI

Wykonanie budżetu

14. Ostateczny budżet korygujący na 2013 r. obejmował środki na zobowiązania w wysokości 250,4 mln euro oraz środki na płatności w wysokości 158,2 mln euro⁽⁹⁾. Wskaźnik wykorzystania środków na zobowiązania sięgnął 90,6 %, natomiast poziom wykorzystania środków na płatności wyniósł 87,7 %. Wskaźnik wykorzystania środków na płatności poprawił się wprawdzie względem 2012 r. (75 %), jednak nadal pozostaje niższy, co odzwierciedla opóźnienia w wykonaniu budżetu. Główne przyczyny to opóźnienia w realizacji działań oraz czas, który upływa od ogłoszenia zaproszenia do składania wniosków do podpisania umów o dotację⁽¹⁰⁾.

⁽⁸⁾ Art. 185 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1).

⁽⁹⁾ Kontrolerzy odnotowują, że w pierwotnie przyjętym budżecie na 2013 r. i w pierwszym budżecie korygującym na ten rok wartość w tytule IV jest nieprawidłowa i że została ona skorygowana w drugim budżecie korygującym na rok 2013, który został przyjęty w dniu 10 listopada 2013 r. Nie miało to wpływu na wykonanie budżetu.

⁽¹⁰⁾ Zaproszenie do składania wniosków SP1-JTI-CS-2013-01 zostało ogłoszone w dniu 17 stycznia 2013 r. Procedura oceny zakończyła się w dniu 17 maja 2013 r. Według stanu na grudzień 2013 r. podpisano zaledwie 36 % umów o dotację (14 z 38), a przeciętny czas potrzebny na podpisanie umowy wynosił dziewięć miesięcy od ogłoszenia zaproszenia i pięć miesięcy od zakończenia negocjacji.

15. Maksymalna wysokość wkładu Unii Europejskiej na pokrycie kosztów bieżących i kosztów działań badawczych wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” wynosi 800 mln euro. Zgodnie z rozporządzeniem Rady ustanawiającym wspólne przedsiębiorstwo⁽¹¹⁾ pozostali jego członkowie wnoszą środki w wysokości co najmniej 600 mln euro, wliczając w to wnoszone przez nich wkłady na pokrycie kosztów bieżących⁽¹²⁾.

16. Według stanu na czas przeprowadzania kontroli (kwiecień 2014 r.) wkład Unii Europejskiej wynosił 713 mln euro w zobowiązaniach, natomiast środki wniesione przez pozostałych członków wynosiły 409 mln euro⁽¹³⁾.

UWAGI DOTYCZĄCE KLUCZOWYCH MECHANIZMÓW KONTROLNYCH W STOSOWANYCH PRZEZ WSPÓLNE PRZEDSIĘBIORSTWO SYSTEMACH NADZORU I KONTROLI

17. W 2013 r. wspólne przedsiębiorstwo nadal udoskonalało swoje procedury zarządzania oraz procedury administracyjne, finansowe i księgowe. Ukończono system zarządzania dotacjami (GMT)⁽¹⁴⁾, który obecnie uwzględnia już informacje o korektach w zestawieniach poniesionych wydatków. Nadal konieczne jest zintegrowanie w systemie pełnych informacji dotyczących kontroli *ex post*.

18. Ponadto księgowy przeprowadził próby funkcjonowania systemu GMT i stwierdził pewne niedociągnięcia, w szczególności w odniesieniu do funkcji wprowadzania komentarzy urzędnika ds. finansów i urzędnika weryfikującego. Funkcja ta ma zasadnicze znaczenie w procedurze zatwierdzania i wspólne przedsiębiorstwo musi zająć się tym niedociągnięciem.

19. W zakresie kontroli *ex ante* działań realizowanych przez członków wspólnego przedsiębiorstwa w jednym przypadku ten sam członek personelu zatwierdził zobowiązanie, występując w roli urzędnika weryfikującego i urzędnika zatwierdzającego, co jest niezgodne z regulaminem finansowym wspólnego przedsiębiorstwa i z jego podręcznikiem procedur; w przypadku jednej płatności urzędnik weryfikujący występował również jako urzędnik zatwierdzający; w innym przypadku sprawozdanie z oceny technicznej (istotna część procedury weryfikacji operacyjnej) nie było dostępne w systemie GMT.

20. W zakresie kontroli *ex ante* zestawień poniesionych wydatków przedstawianych przez partnerów wspólnego przedsiębiorstwa stwierdzono następujące uchybienia:

- listy kontrolne używane podczas kontroli *ex ante* zestawień poniesionych wydatków nie zawsze były prawidłowo wypełnione,
- w jednym przypadku funkcje weryfikacji finansowej i operacyjnej oraz funkcję zatwierdzania wykonywał ten sam członek personelu, co jest niezgodne z przepisami podręcznika procedur finansowych i z zasadą rozdziału obowiązków; w trzech innych przypadkach ten sam członek personelu wykonywał zadania urzędnika finansowego i urzędnika zatwierdzającego,
- w innym przypadku umowa o dotację z partnerem została podpisana pięć miesięcy po rozpoczęciu działań, przy braku wymaganej deklaracji uzasadniającej konieczność rozpoczęcia działań przed podpisaniem umowy o dotację,
- partnerzy wspólnego przedsiębiorstwa często przedstawiają zestawienia poniesionych wydatków z opóźnieniem. Do dnia 31 grudnia 2013 r. co najmniej 56 spośród 163 zestawień poniesionych wydatków nie zostało przedstawionych wspólnemu przedsiębiorstwu w terminie. W 15 przypadkach opóźnienie przekraczało rok.

INNE KWESTIE

Ramy prawne

21. Nowe rozporządzenie finansowe mające zastosowanie do budżetu ogólnego Unii zostało przyjęte w dniu 25 października 2012 r. i zaczęło obowiązywać z dniem 1 stycznia 2013 r.⁽¹⁵⁾ Jednak model rozporządzenia finansowego dla organów realizujących partnerstwa publiczno-prywatne, o którym mowa w art. 209 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, wszedł w życie dopiero z dniem 8 lutego 2014 r.⁽¹⁶⁾ Wynikające stąd zmiany wprowadzono do regulaminu finansowego wspólnego przedsiębiorstwa w dniu 3 lipca 2014 r.

⁽¹¹⁾ Art. 5 ust. 1 i 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 71/2008.

⁽¹²⁾ Art. 12 ust. 3 załącznika 1 do rozporządzenia Rady (WE) nr 71/2008: „Koszty bieżące wspólnego przedsiębiorstwa »Czyste niebo« są ponoszone w równych częściach, z jednej strony, przez Wspólnotę, która pokrywa 50 % całkowitych kosztów, z drugiej strony, przez resztę członków, którzy pokrywają wkładem pieniężnym pozostałych 50 % kosztów. Koszty bieżące wspólnego przedsiębiorstwa »Czyste niebo« nie przekraczają 3 % ogólnego wkładu pieniężnego i wkładów rzeczowych członków i partnerów, o których mowa w art. 13”.

⁽¹³⁾ W tym wniesione przez członków wkłady, które zostały zatwierdzone lub otrzymane, ale jeszcze nie zatwierdzone, a także wkłady pieniężne w wysokości 10 mln euro na pokrycie kosztów bieżących.

⁽¹⁴⁾ System GMT jest specjalistycznym programem do zarządzania informacjami finansowymi dotyczącymi realizacji zawartych z członkami umów o przyznanie dotacji, które stanowią 75 % budżetu operacyjnego.

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 110/2014 z dnia 30 września 2013 r. w sprawie modelowego rozporządzenia finansowego dla organów realizujących partnerstwa publiczno-prywatne, o których mowa w art. 209 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 38 z 7.2.2014, s. 2).

Jednostka kontroli wewnętrznej i Służba Audytu Wewnętrznego Komisji

22. W 2013 r. audytor wewnętrzny we współpracy z zewnętrzną firmą audytorską rozpoczął kontrolę procesów biznesowych wspólnego przedsiębiorstwa związanych z „koordynacją działań ZDT i ich monitorowaniem” oraz z „zarządzaniem działaniami partnerów”. Końcowe sprawozdanie z tej kontroli nie było dostępne w czasie przeprowadzania kontroli przez Trybunał.

23. W dniu 28 marca 2013 r. wspólne przedsiębiorstwo przyjęło plan działania stanowiący odpowiedź na zgłoszone przez Służbę Audytu Wewnętrznego Komisji uwagi dotyczące planowania rocznego w zakresie zarządzania dotacjami⁽¹⁷⁾. W czasie przeprowadzania kontroli realizacja tego planu nie była jeszcze zakończona.

24. W dniu 14 marca 2014 r. Służba Audytu Wewnętrznego Komisji przedstawiła wyniki kontroli dotyczącej adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej pod względem zarządzania dotacjami i jego realizacji finansowej. W następstwie kontroli sformułowano wniosek, że istniejący system kontroli wewnętrznej daje wystarczającą pewność co do wykonania celów merytorycznych określonych przez wspólne przedsiębiorstwo w zakresie zarządzania dotacjami i jego realizacji finansowej, z wyjątkiem przypadków czterech istotnych uwag i dwóch bardzo istotnych uwag⁽¹⁸⁾.

25. Ponadto Służba Audytu Wewnętrznego przeprowadziła ocenę ryzyka w zakresie informatyki obejmującą wspólną infrastrukturę informatyczną⁽¹⁹⁾, z której wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” korzysta wraz ze wspólnymi przedsiębiorstwami FCH, IMI, ENIAC i ARTEMIS.

26. W dniu 31 marca 2011 r. Rada Zarządzająca przyjęła kartę obowiązków Służby Audytu Wewnętrznego Komisji. Nie wprowadzono jednak jeszcze zmian w regulaminie finansowym wspólnego przedsiębiorstwa, polegających na włączeniu do niego przepisów rozporządzenia ramowego⁽²⁰⁾ dotyczących uprawnień audytora wewnętrznego Komisji.

Monitorowanie wyników badań i sprawozdawczość w tym zakresie

27. Decyzją o ustanowieniu siódmego programu ramowego (7PR)⁽²¹⁾ ustanowiono system monitorowania i sprawozdawczości obejmujący ochronę, rozpowszechnianie i przekazywanie wyników badań. Wspólne przedsiębiorstwo opracowało procedury, ale monitorowanie to nie jest w pełni zgodne z przepisami decyzji, zwłaszcza jeśli chodzi o upowszechnianie wyników badań i ich uwzględnienie w systemie Komisji⁽²²⁾.

Konflikt interesów

28. W dniu 13 grudnia 2013 r. wspólne przedsiębiorstwo przyjęło kodeks postępowania mający zapobiegać sytuacjom konfliktu interesów w odniesieniu do członków Rady Zarządzającej i łagodzić skutki takich sytuacji. Przyjęcie analogicznego kodeksu postępowania mającego zapobiegać sytuacjom konfliktu interesów w odniesieniu do członków personelu i innych osób (w tym ekspertów) oraz łagodzić skutki takich sytuacji było nadal w toku w czasie przeprowadzania kontroli.

29. Wspólne przedsiębiorstwo nie utworzyło jeszcze bazy danych służącej rejestrowaniu sytuacji konfliktu interesów, przypadków niezgodności, deklaracji i towarzyszących dokumentów.

Druga ocena śródkresowa dokonana przez Komisję⁽²³⁾

30. Druga ocena śródkresowa przeprowadzona przez Komisję w okresie od początku marca do końca października 2013 r. miała na celu ocenę wspólnego przedsiębiorstwa pod względem istotności, efektywności, wydajności i jakości prowadzonych badań.

⁽¹⁷⁾ Główne uwagi zawarte w tym sprawozdaniu dotyczą opóźnień w realizacji programu, niepełnego wykorzystania budżetu oraz trudności wspólnego przedsiębiorstwa z oceną zasobochłonności (roczne dane budżetowe przedstawiane są przez członków ZDT wspólnego przedsiębiorstwa na poziomie pakietu prac, natomiast wspólne przedsiębiorstwo monitoruje realizację działań na poziomie rezultatów).

⁽¹⁸⁾ Dwie bardzo istotne uwagi dotyczą konieczności poprawy w zakresie sformalizowania procedury zatwierdzania rezultatów projektów oraz niezbędnych poprawek w skonsolidowanych wytycznych dotyczących zatwierdzania *ex ante* oraz w listach kontrolnych dotyczących zarządzania dotacjami i jego realizacji finansowej.

⁽¹⁹⁾ W sprawozdaniu końcowym z dnia 22 listopada 2013 r. odnotowano potrzebę sformalizowania polityki bezpieczeństwa informatycznego oraz uwzględnienia szczegółowych procedur i mechanizmów kontrolnych w zawieranych w przyszłości umowach z podmiotami świadczącymi usługi informatyczne.

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 z dnia 19 listopada 2002 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów określonych w art. 185 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich.

⁽²¹⁾ Art. 7 decyzji nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotyczącej siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) zobowiązuje Komisję do ciągłego i systematycznego monitorowania wdrażania siódmego programu ramowego i jego programów szczegółowych oraz do regularnego składania sprawozdań na temat wyników monitorowania oraz do upowszechniania tych wyników.

⁽²²⁾ Zob. uwaga dotycząca uwzględnienia wyników uzyskanych w ramach projektów badawczych w systemie komunikacji i upowszechniania prowadzonym przez Komisję, zawarta w rocznym sprawozdaniu z postępu prac z 2012 r. przedstawionym przez Komisję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie na temat działalności wspólnych przedsiębiorstw w ramach wspólnych inicjatyw technologicznych (SWD (2013) 539 final).

⁽²³⁾ Druga ocena śródkresowa wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” z października 2013 r.

31. W sprawozdaniu zawarto zalecenia dotyczące: nieodpowiedniej liczby pracowników technicznych na potrzeby prowadzenia działalności wspólnego przedsiębiorstwa; konieczności harmonizacji sprawozdań z postępu prac i sprawozdań z oceny technicznej w gronie członków ZDT wspólnego przedsiębiorstwa oraz konieczności ulepszenia procedury wyboru podwykonawców. Wspólne przedsiębiorstwo powinno ponadto lepiej dokumentować linię umów o dotację w celu poprawy zgodności i wyników na poziomie ogólnym.

Działania podjęte w związku z poprzednimi ustaleniami

32. W dniu 29 listopada 2013 r. Dyrektor Wykonawczy przyjął plan ciągłości działania wspólnego przedsiębiorstwa. Plan ten obejmuje przywrócenie gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej, kroki jakie należy podjąć bezpośrednio po wystąpieniu takiej sytuacji, ustalenia dotyczące przywrócenia funkcjonowania oraz utrzymanie działalności. Plan ma zostać zaktualizowany do końca 2014 r.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Milan Martin CVIKL, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 21 października 2014 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

ZAŁĄCZNIK

Wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” (Bruksela)**Kompetencje i zadania**

Zakres kompetencji Unii według Traktatu (art. 187 i 188 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej)	Decyzja nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie siódmego programu ramowego przewiduje wkład Wspólnoty w tworzenie długoterminowych partnerstw publiczno-prywatnych w postaci wspólnych inicjatyw technologicznych, które można realizować poprzez wspólne przedsięwzięcia w rozumieniu art. 187 Traktatu. Rozporządzenie Rady (WE) nr 71/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r. ustanawiające wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” (Dz.U. L 30 z 4.2.2008, s. 1).
Kompetencje wspólnego przedsięwzięcia (rozporządzenie Rady (WE) nr 71/2008)	Cele <ul style="list-style-type: none"> — wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” przyczynia się do realizacji siódmego programu ramowego, w szczególności tematu siódmego „Transport (w tym aeronautyka)” szczegółowego programu „Współpraca”, — przyspieszenie opracowania, walidacji i demonstracji w UE czystych technologii transportu lotniczego w celu ich jak najszybszego zastosowania, — zapewnienie spójnego wdrażania europejskich wysiłków badawczych w dziedzinie transportu lotniczego mających na celu poprawę ochrony środowiska, — stworzenie wybitnie innowacyjnego systemu transportu lotniczego w oparciu o integrację zaawansowanych technologii i modele demonstracyjne w rzeczywistej skali w celu zmniejszenia oddziaływania transportu lotniczego na środowisko poprzez znaczne zmniejszenie hałasu i emisji gazów oraz obniżenie zużycia paliwa przez statki powietrzne, — przyspieszanie wytwarzania nowej wiedzy, innowacji i wykorzystywania wyników badań w objętych przedsiębiorstwem technologiach i w pełni zintegrowanym systemie, we właściwym środowisku roboczym, a w rezultacie wzmocnienie konkurencyjności przemysłu.
Zarządzanie	Organem zarządzającym wspólnym przedsiębiorstwem jest Rada Zarządzająca. Dyrektor Wykonawczy zarządza zespołem wykonawczym. Branża reprezentowana jest przez różne gremia, takie jak komitety sterujące ds. ZDT i grupy przedstawicieli państw narodowych.
Środki udostępnione wspólnemu przedsięwzięciu w roku 2013	Budżet 306 043 097 euro Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2013 r. 24 stanowiska w planie zatrudnienia (18 pracowników tymczasowych zatrudnionych na czas określony oraz sześciu pracowników kontraktowych), z czego obsadzone 23: 17 pracowników wykonujących zadania operacyjne, sześciu pracowników wykonujących zadania mieszane.
Działalność i usługi w roku 2013	Zob. roczne sprawozdanie z działalności wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” za 2013 r. na stronie internetowej www.cleansky.eu

Źródło: informacje przekazane przez wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo”.

ODPOWIEDZI WSPÓLNEGO PRZEDSIĘBIORSTWA

14. W 2013 r. wspólne przedsiębiorstwo poprawiło wykonanie budżetu. Pozostałe opóźnienia, choć częściowo związane z opóźnieniem w podpisaniu umów GAP⁽¹⁾, są również związane z samą reorientacją niektórych działań operacyjnych w miarę rozwoju badań. Jeśli określone etapy nie zostaną ukończone na czas, może to być spowodowane normalnymi okolicznościami i komplikacjami wynikającymi z działań badawczych, na które trzeba przeznaczyć więcej czasu i wysiłku w ramach ZDT, ale co może jedynie mieć miejsce po okresie sprawozdawczym za rok 2012. Stanowi to część wyzwania, jakim zarządza wspólne przedsiębiorstwo przy tak skomplikowanym i zakrojonym na szeroką skalę programie.

16. Kwota zobowiązania Unii Europejskiej będzie zawsze większa niż zasoby prywatnych członków, jako że w tym drugim przypadku uwzględniany jest tylko zatwierdzony⁽²⁾ wkład pieniężny – podczas gdy zobowiązanie UE obejmuje kilka jeszcze nie w pełni zrealizowanych wieloletnich umów o dotacje. Warto również odnotować, że Komisja Europejska była zobligowana do rozdystrybucji wszystkich środków na program przed końcem 2013 r., jako że był to ostatni rok 7. programu ramowego. Wspólne przedsiębiorstwo podejmuje zobowiązania wobec prywatnych członków po zatwierdzeniu przez siebie działań technicznych przewidzianych na nadchodzący(-e) okres(-y) za pośrednictwem umów o dotacje. Szczegóły tych działań w ostatnich latach programu zostaną sfinalizowane dopiero w 2015 r. i dlatego nie zaciągnięto jeszcze ani nie zatwierdzono zobowiązań na te działania.

17. W kwietniu 2014 r. opracowano specjalną funkcję do celów kontroli *ex post* w systemie zarządzania dotacjami (GMT). Funkcja ta zostanie udoskonalona, aby umożliwić w tym roku integrację danych z kontroli *ex post* w systemie.

18. W następstwie ulepszeń wprowadzonych już w pierwszej połowie 2014 r. nowa wersja GMT zostanie wdrożona przed końcem tego roku i rozwiąże kilka zidentyfikowanych niedociągnięć. Obejmie to w szczególności szczegółowy przegląd funkcji umożliwiającej urzędnikom ds. finansów i ds. projektów wprowadzanie komentarzy w procesie zatwierdzania.

19. W odniesieniu do kontroli *ex ante* zatwierdzonych zobowiązań dwie funkcje (urzędnik weryfikujący ds. finansów i urzędnik zatwierdzający) objął wyjątkowo kierownik Działu Administracji i Finansów, będący zastępcą urzędnika zatwierdzającego podczas urlopu dyrektora wykonawczego. Ponieważ zespół wspólnego przedsiębiorstwa jest mały, brak rozdziału obowiązków zdarza się w wyjątkowych sytuacjach, gdy wiele osób jest na urlopie.

W związku z tym i w celu zapewnienia należytego funkcjonowania systemu kontroli wspólne przedsiębiorstwo zaktualizowało finansowy system bezpieczeństwa, wprowadzając nowe osoby w rolach urzędnika weryfikującego ds. finansów i delegowanego urzędnika zatwierdzającego, i obecnie ściśle monitoruje ciągłość operacji podczas nieobecności. Należy jednak odnotować, że nawet w tych przypadkach funkcje inicjowania i weryfikacji/zatwierdzania są rozdzielone. Pojedynczy przypadek związany z brakiem sprawozdania z oceny został już poprawiony w narzędziu GMT.

20. Wspólne przedsiębiorstwo przyjmuje do wiadomości uwagi o zidentyfikowanych niedociągnięciach i podejmie dalsze starania o spójność zastosowania obowiązujących przepisów i procedur. Co się tyczy opóźnień w przedstawianiu zestawień poniesionych wydatków, wspólne przedsiębiorstwo monitoruje tę kwestię i we wszystkich przypadkach wysłało przypomnienia, a w stosownych przypadkach podjęło niezbędne działania w celu uzyskania takiego sprawozdania. Wspólne przedsiębiorstwo podejmie starania, aby ulepszyć tę część procesu w 2014 r.

21. Brak uwag.

22. Końcowe sprawozdanie z kontroli podpisano w dniu 26 marca 2014 r. i przekazano je przewodniczącemu Rady Zarządzającej wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” i dyrektorowi wykonawczemu. W celu rozwiązania kwestii wynikających z 2 bardzo ważnych i 4 ważnych wniosków uzgodniono działania z kierownictwem wspólnego przedsiębiorstwa. W 2014 r. wdrożenie działań będzie nadzorował urzędnik zajmujący się kontrolą wewnętrzną.

23. Co się tyczy 4 ważnych zaleceń Służby Audytu Wewnętrznego, wspólne przedsiębiorstwo kontynuowało wdrażanie działań zgodnie z uzgodnionym harmonogramem. Wdrażanie tych działań nadal trwa.

⁽¹⁾ GAP oznacza „Umowa o dotację dla partnerów” – co najmniej 200 mln euro jest przeznaczone na działania partnerów za pośrednictwem zaproszeń do składania wniosków w ramach programu Wspólnego Przedsiębiorstwa „Czyste niebo”; GAM oznacza „Umowę o dotację dla członków” – maksymalnie 600 mln euro jest przeznaczone dla członków działań badawczych Wspólnego Przedsiębiorstwa „Czyste niebo”.

⁽²⁾ Wspólne Przedsiębiorstwo wprowadziło system, zgodnie z którym zawsze, gdy zatwierdzony zostanie wkład pieniężny UE, przemysł zapewnia powiązane 50 % wkładu rzeczowego.

24. Wdrażanie działań dotyczących 2 bardzo ważnych zaleceń jest niemal zakończone. Dopracowano wytyczne dla urzędników finansowych i specjalistów ds. projektów dotyczące zatwierdzania zestawień poniesionych wydatków w przypadku GAM, ulepszono listy kontrolne i opracowano szablon sprawozdania z oceny technicznej stanowiący część rocznego sprawozdania w przypadku GAM oraz przesłano go do organizacji partnerów (PO). Co się tyczy zatwierdzania rezultatów projektów otrzymanych od partnerów, do podręcznika zarządzania wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo” włączono wyjaśnienie roli i zadań kierowników tematycznych jako pomoc dla urzędników ds. finansów wspólnego przedsiębiorstwa.

25. Wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” opracowało plan działań w celu wdrożenia zaleceń Służby Audytu Wewnętrznej dotyczących oceny ryzyka w zakresie informatyki i zrealizuje te działania do końca 2014 r.

26. Przepisy obecnie obowiązującego rozporządzenia ramowego odnoszące się do uprawnień audytora wewnętrznego Komisji były w praktyce stosowane przez wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” od 2011 r. i są już włączone do nowo przyjętego regulaminu finansowego wspólnego przedsiębiorstwa.

27. Wspólne przedsiębiorstwo przyjęło do wiadomości uwagi Trybunału i w odpowiedzi na nią zaktualizowało swoje narzędzia monitorowania już w 2014 r. W międzyczasie wystąpiło do członków prywatnych o skonsolidowane wyniki w tym zakresie, w tym ich plany upowszechniania, i otrzymało je. Wspólne przedsiębiorstwo wykorzystuje system CORDA Komisji do publikacji streszczeń projektów GAP i streszczenia te są już dostępne online. Ponadto 4 z 7 streszczeń sprawozdań rocznych GAM z 2013 r. są już dostępne na stronie internetowej wspólnego przedsiębiorstwa. Pozostałe 3 zostaną udostępnione do połowy września 2014 r.

28–29. Na początku lipca 2014 r. rady zarządzające wszystkich wspólnych przedsiębiorstw przyjęły nowe przepisy dotyczące poufności i konfliktu interesów na podstawie modelu zaproponowanego przez Komisję Europejską. Aby prowadzić rejestr deklaracji członków Rady Zarządzającej wspólnego przedsiębiorstwa „Czyste niebo”, wspólne przedsiębiorstwo ustanowi rejestr sytuacji konfliktu interesów, przypadków niezgodności i innych związanych z tym dokumentów oraz utworzy elektroniczną bazę danych w celu monitorowania powyższego. Zostanie ona wdrożona do końca 2014 r.

W momencie kontroli nie istniała baza danych dotycząca pracowników. Przewiduje się, że dane zostaną wprowadzone do końca października 2014 r. Baza danych umożliwi wspólnemu przedsiębiorstwu aktualizację w razie potrzeby wszystkich informacji i elementów, jakie należy uwzględnić w razie potencjalnego konfliktu interesów, i dysponowanie nimi oraz przyjmowanie odpowiednich środków.

30–31. Wspólne przedsiębiorstwo przygotowało streszczenie analizy SWOT, która została przeprowadzona przez oceniających, i ich zaleceń na posiedzenie Rady Zarządzającej w grudniu 2013 r. Rada Zarządzająca zgodziła się z zaleceniami i wystąpiła do wspólnego przedsiębiorstwa o kontrolę wdrożenia odpowiednich punktów. Plan działań nadzoruje kierownictwo wspólnego przedsiębiorstwa. Większość działań wdrożeniowych zostanie przeprowadzona zgodnie z przeglądem rocznym, podręcznikiem zarządzania, regulaminem wewnętrznym GAM lub Rady Zarządzającej. Wspólne przedsiębiorstwo wykorzysta również wnioski z tej oceny do ulepszenia zarządzania oboma programami.

Co się tyczy liczby pracowników, jak wykazano zarówno w rocznym planie realizacji na lata 2012 i 2013, jak i w rocznych sprawozdaniach z działalności za lata 2012 i 2013, wspólne przedsiębiorstwo nie miało liczby pracowników koniecznej z technicznego lub finansowego punktu widzenia do wykonywania wszystkich oczekiwanych zadań. Od przyjęcia nowego planu zatrudnienia w lipcu 2014 r. wspólne przedsiębiorstwo może zatrudnić na nowe stanowiska 18 osób, z których większość będzie wypełniać role techniczne. Umożliwi to wspólnemu przedsiębiorstwu poprawę ogólnej zgodności z przepisami i realizacji umów o dotacje w przyszłości.